

Środa, 11 lutego 2015 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

P8_TA(2015)0031

Sprawozdanie Senatu USA w sprawie stosowania tortur przez CIA

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 lutego 2015 r. w sprawie raportu Senatu Stanów Zjednoczonych dotyczącego stosowania tortur przez CIA (2014/2997(RSP))

(2016/C 310/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności jego art. 2, 3, 4, 6, 7 i 21,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej art. 1, 2, 3, 4, 18 i 19,
- uwzględniając europejską konwencję praw człowieka i załączone do niej protokoły,
- uwzględniając odnośne instrumenty ONZ z zakresu praw człowieka, w szczególności Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z dnia 16 grudnia 1966 r., Konwencję w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karaniania z dnia 10 grudnia 1984 r. oraz załączone do niej właściwe protokoły, a także Międzynarodową konwencję o ochronie wszystkich osób przed wymuszonym zaginięciem z dnia 20 grudnia 2006 r.,
- uwzględniając orzeczenia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawach: Al-Nashiri przeciwko Polsce, Abu Zubaydah przeciwko Litwie, Husayn (Abu Zubaydah) przeciwko Polsce, El-Masri przeciwko byłej jugosłowiańskiej republice Macedonii, Nasr i Ghali przeciwko Włochom oraz Al-Nashiri przeciwko Rumunii,
- uwzględniając wyrok włoskiego sądu, w którym na karę pozbawienia wolności skazanych zostało in absentia 22 agentów CIA, pilot Air Force oraz dwóch włoskich agentów za udział w porwaniu imama Milanu, Abu Omara, w 2003 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 lipca 2006 r. w sprawie rzekomego wykorzystania krajów europejskich przez CIA do transportu i nielegalnego przetrzymywania więźniów, przyjętą w ramach prac komisji tymczasowej⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 lutego 2007 r. w sprawie domniemanego wykorzystywania przez CIA państw europejskich do transportu i nielegalnego przetrzymywania więźniów⁽²⁾,
- uwzględniając swą rezolucję z dnia 11 września 2012 r. w sprawie rzekomego udziału państw europejskich w organizowanym przez CIA transporcie i nielegalnym przetrzymywaniu więźniów na terenie tych państw: działania podejmowane w następstwie sprawozdania komisji TDIP Parlamentu Europejskiego⁽³⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 303 E z 13.12.2006, s. 833.

⁽²⁾ Dz.U. C 287 E z 29.11.2007, s. 309.

⁽³⁾ Dz.U. C 353 E z 3.12.2013, s. 1.

Środa, 11 lutego 2015 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 października 2013 r. w sprawie rzekomego transportu i nielegalnego przetrzymywania więźniów w krajach europejskich przez CIA ⁽¹⁾,
 - uwzględniając analizę Komisji ds. Wywiadu Senatu Stanów Zjednoczonych dotyczącą programu CIA w zakresie zatrzymań i przesłuchań oraz wykorzystywania przez CIA w latach 2001-2006 różnych form tortur na zatrzymanych,
 - uwzględniając swoje rezolucje w sprawie Guantánamo, w tym ostatnią rezolucję z dnia 23 maja 2013 r. w sprawie strajku głodowego więźniów w Guantánamo ⁽²⁾,
 - uwzględniając konkluzje Rady w sprawie praw podstawowych i praworządności oraz w sprawie sprawozdania Komisji za rok 2013 dotyczącego stosowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (Luksemburg, dnia 5-6 czerwca 2014 r.),
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie stanu praw podstawowych w Unii Europejskiej (2012) ⁽³⁾,
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 marca 2014 r. pt. „Nowe ramy UE na rzecz umocnienia praworządności” (COM(2014)0158),
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 3 lutego 2014 r. o zwalczaniu korupcji w UE (COM(2014)0038),
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie realizowanych przez NSA amerykańskich programów nadzoru, organów nadzoru w różnych państwach członkowskich oraz wpływu na prawa podstawowe obywateli UE oraz na współpracę transatlantycką w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych ⁽⁴⁾,
 - uwzględniając dyrektywę 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiającą normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępującą decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW,
 - uwzględniając art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że poszanowanie praw podstawowych i praworządności stanowi czynnik o zasadniczym znaczeniu dla powodzenia polityki zwalczania terroryzmu;
- B. mając na uwadze, że Parlament wielokrotnie potępiał realizowany przez CIA program tajnego przetrzymywania i wydawania osób w trybie nadzwyczajnym, prowadzący do wielu przypadków łamania praw człowieka, w tym tortur i innego okrutnego lub poniżającego traktowania, wymuszonych zaginięć, tajnego przetrzymywania, przetrzymywania bez postępowania sądowego oraz naruszeń zasady non-refoulement;
- C. mając na uwadze, że mimo szczególnego charakteru polityki bezpieczeństwa narodowego i zwalczania terroryzmu, wciąż podlega ona zasadzie rozliczalności, i nie może dochodzić do bezkarności w przypadku naruszenia prawa międzynarodowego i praw człowieka;
- D. mając na uwadze, że poniesienie odpowiedzialności za wydawanie osób w trybie nadzwyczajnym, bezprawne tajne przetrzymywanie i tortury jest niezbędnym warunkiem skutecznej ochrony i upowszechniania praw człowieka w wewnętrznej i zewnętrznej polityce UE oraz zapewniania legalnych i skutecznych strategii bezpieczeństwa opartych na praworządności;
- E. mając na uwadze, że Parlament wielokrotnie apelował o pełne dochodzenia w sprawie udziału państw członkowskich UE w prowadzonym przez CIA programie tajnego przetrzymywania i wydawania osób w trybie nadzwyczajnym;
- F. mając na uwadze, że w swojej wyżej wymienionej rezolucji z dnia 10 października 2013 r. Parlament poprzedniej kadencji wezwał obecny Parlament do dalszego wykonywania mandatu udzielonego przez komisję tymczasową ds. rzekomego wykorzystania krajów europejskich przez CIA do transportu i nielegalnego przetrzymywania więźniów, a tym samym do dopilnowania, by jej zalecenia zostały wypełnione, do zbadania mogących się pojawić nowych okoliczności oraz do pełnego wykorzystania i rozwoju jego uprawnień śledczych;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0418.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0231.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0173.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0230.

Środa, 11 lutego 2015 r.

- G. mając na uwadze raport Komisji ds. Wywiadu Senatu Stanów Zjednoczonych, w którym ujawniono nowe fakty umacniające zarzut współudziału szeregu państw członkowskich UE, ich władz, urzędników i agentów służb bezpieczeństwa i wywiadu w prowadzonym przez CIA programie tajnego przetrzymywania i wydawania osób w trybie nadzwyczajnymi, w którym posługiwano się niejednokrotnie skorumpowanymi metodami, w oparciu o znaczne kwoty pieniędzy oferowane przez CIA w zamian za współpracę;
- H. mając na uwadze, że w raporcie Komisji ds. Wywiadu Senatu Stanów Zjednoczonych odparto twierdzenia CIA, że informacji uzyskanych dzięki torturom nie można by było zgromadzić tradycyjnymi, nieopartymi na przemocy technikami przesłuchiwania;
- I. mając na uwadze, że w Sądzie Krajowym Królestwa Hiszpanii (Audiencia Nacional) toczy się wszczęte przed Sądem Centralnym nr 5 (Juzgado Central No 5) postępowanie karne nr 150/09 w sprawie tortur odbywających się w bazie marynarki wojennej w zatoce Guantánamo;
- J. mając na uwadze, że prezydent USA Barack Obama zobowiązał się do zamknięcia więzienia w Zatoce Guantánamo do stycznia 2010 r.; mając na uwadze, że bez postawienia im formalnych zarzutów przed sądem karnym przetrzymywane są tam 122 osoby, z których 54 miały zostać oficjalnie zwolnione;
- K. mając na uwadze, że pomoc państw członkowskich UE w przenoszeniu niektórych więźniów z zatoki Guantánamo jest powolna i ma ograniczony zakres;
1. z zadowoleniem przyjmuje decyzję Komisji ds. Wywiadu Senatu Stanów Zjednoczonych o opublikowaniu streszczenia jej raportu dotyczącego programu Centralnej Agencji Wywiadowczej w zakresie zatrzymań i przesłuchań; zachęca do publikacji pełnego raportu, bez zbytej i zbędnej ingerencji redakcyjnej w jego treść;
 2. zdecydowanie potępia przerażające techniki przesłuchiwania, które stosowano w czasie tych nielegalnych operacji antyterrorystycznych; podkreśla zasadniczy wniosek Senatu USA, który stwierdził, że brutalne metody stosowane przez CIA wcale nie doprowadziły do zebrania informacji wywiadowczych, które zapobiegły dalszym atakom terrorystycznym; przypomina swój bezwarunkowy sprzeciw wobec stosowania tortur;
 3. uważa, że klimat bezkarności w odniesieniu do programów CIA umożliwia dalsze łamanie praw podstawowych, co ujawniły późniejsze działania szpiegowskie na szeroką skalę w ramach programu inwigilacji prowadzonego przez amerykańską Krajową Agencję Bezpieczeństwa oraz działania tajnych służb różnych państw członkowskich UE;
 4. wzywa rząd USA do wszczęcia dochodzenia w sprawie licznych przypadków naruszenia praw człowieka w ramach prowadzonych przez CIA programów wydawania i tajnego przetrzymywania oraz do ścigania ich sprawców, a także do współpracy przy wszystkich płynących z państw członkowskich UE wnioskach o informacje, ekstradycję lub skuteczne środki odwoławcze dla ofiar w związku z programem CIA;
 5. ponawia swój apel do państw członkowskich o zbadanie zarzutów istnienia na ich terytorium nielegalnych więzień, w których przetrzymywano ludzi w ramach programu CIA, oraz o postawienie przed sądem wszystkich osób zamieszanych w te operacje, przy uwzględnieniu wszystkich nowych dowodów, które wyszły na jaw;
 6. wzywa państwa członkowskie do przeprowadzenia pełnych dochodzeń w związku z niedawnymi zarzutami, że nielegalne wydawanie, przetrzymywanie i tortury odbywały się na ich terytorium, oraz do postawienia przed sądem osób odpowiedzialnych za te czyny;
 7. wyraża obawy dotyczące przeszkód napotykanym w ramach parlamentarnego i sądowego dochodzenia w sprawie udziału niektórych państw członkowskich w programie CIA, naruszenia tajemnicy państwowej oraz bezprawnego utajnienia dokumentów, które doprowadziły do zakończenia postępowań sądowych i przyczyniły się do praktycznej bezkarności sprawców naruszenia praw człowieka;

Środa, 11 lutego 2015 r.

8. apeluje o niezwłoczne opublikowanie ustaleń obecnych śledztw w sprawie udziału państw członkowskich w programie CIA, zwłaszcza śledztwa Chilcota;
 9. apeluje o przyjęcie wewnątrzunijnej strategii dotyczącej praw podstawowych i zwraca się do Komisji o przedstawienie wniosku w celu przyjęcia takiej strategii wraz z odnośnym planem działania;
 10. zobowiązuje swoją Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych wraz z Komisją Spraw Zagranicznych, a w szczególności z Podkomisją Praw Człowieka, do wznowienia dochodzenia w sprawie „rzekomego transportu i nielegalnego przetrzymywania więźniów w krajach europejskich przez CIA” oraz do złożenia sprawozdania z jego wyników na posiedzeniu plenarnym w ciągu najbliższego roku:
 - przez podjęcie działań w następstwie zaleceń zawartych w jego wyżej wymienionej rezolucji z dnia 11 września 2012 r. w sprawie rzekomego udziału państw europejskich w organizowanym przez CIA transporcie i nielegalnym przetrzymywaniu więźniów na terenie tych państw: działania podejmowane w następstwie sprawozdania komisji TDIP Parlamentu Europejskiego;
 - poprzez ułatwienie i wspieranie zgodnej z prawami człowieka wzajemnej pomocy prawnej i współpracy wymiarów sprawiedliwości pomiędzy organami śledczymi i prawnikami zaangażowanymi w pociąganie do odpowiedzialności sprawców w państwach członkowskich;
 - poprzez zorganizowanie wysłuchania z udziałem parlamentów narodowych i prawników krajowych w celu przedstawienia sytuacji w zakresie wszystkich prowadzonych w przeszłości i trwających obecnie dochodzeń parlamentarnych;
 - poprzez zorganizowanie misji informacyjnej Parlamentu – z udziałem wszystkich zainteresowanych grup politycznych – do państw członkowskich UE, w których rzekomo istniały tajne więzienia CIA;
 - poprzez zgromadzenie wszelkich odnośnych informacji i dowodów dotyczących ewentualnych łapówek czy innych aktów korupcji związanych z programem CIA;
 11. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządóm i parlamentóm państw członkowskich.
-